

Т.В. Гільорме, канд. екон. наук, доц. (*Дніпровський національний університет імені О.Гончара*)

ОБЛІКОВЕ-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК УМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Людський капітал є пріоритетним, невичерпаним капіталом суб'єкта господарювання, що створює додаткову вартість, забезпечує і реалізує стратегічну місію – виживання на глобальних конкурентних ринках. Вибір інноваційного шляху розвитку вимагає удосконалення механізму формування і використання людського капіталу, всіх його складових: обліку, аналізу, мотивації, контролю, тощо

Проте більшість питань відображення в обліку людського капіталу залишаються не вирішеними та потребують подальших досліджень, зокрема: обґрунтування дефініції людського капіталу як категорії бухгалтерського обліку, розробка концептуальних особливостей бухгалтерського відображення людського капіталу, удосконалення облікової оцінки людського капіталу, методика обліку і контролю людського капіталу в умовах застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій.

Сучасна «теорія людського капіталу» як напрям економічної науки, в межах якого людська складова економічних систем різного масштабу розглядається у термінах вартості та ціни і розрізняється за визначенням за трьома рівнями [1]: на рівні персоналії (нанорівні) людський капітал є система знань та здібностей, які людина здобула шляхом освіти, професійної підготовки, практичного досвіду (використовуючи при цьому свої природні здібності) і завдяки яким вона може надавати цінні виробничі послуги іншим людям – особистий (приватний) людський капітал; на рівні підприємства (мікроекономічний рівень) людський капітал це сукупна кваліфікація та професійні здібності всіх працівників підприємства, а також здобутки підприємства у справі ефективної організації праці і розвитку персоналу – інтелектуальний капітал підприємства; на державному (макроекономічний рівень) людський капітал це накопичені вкладення у такі галузі діяльності, як освіта, професійна підготовка і перепідготовка, служба профорієнтації та працевлаштування, оздоровлення тощо, є суттєвою частиною національного багатства країни – національний людський капітал.

На нашу думку, для підвищення лояльності та стимулювання працівників необхідно запровадити облік людського капіталу на підприємстві.

Модель оцінки, яка ґрунтується на капіталізації витрат на утримання, навчання та розвиток трудових ресурсів, дозволить найбільш точно визначити економічну вартість трудових ресурсів.

Форми внутрішньої первинної документації з обліку є підставою для відображення інформації щодо фактів здійснення господарські операції в реєстрах бухгалтерського обліку.

Варто зазначити, що для обліку нематеріальних активів, у складі яких пропонується відображати вкладення у формування людського капіталу, Міністерством фінансів розроблено і затверджено уніфіковані форми [2]: Акт уведення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (т. ф. НА-1); Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (т. ф. НА-2); Акт вибуття (ліквідації) об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (т. ф. НА-3); Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (т. ф. НА-4).

Частину витрат на людський капітал (вкладення у формування та розвиток), що відповідають критеріям визнання нематеріальними активами, необхідно відображати в складі активів та пасивів, доходів та витрат.

Така інформація повинна бути документально підтвердженою відповідним пакетом документів: Договір про надання послуг (виконання робіт), Наказ про пошук персоналу, Акт виконаних робіт (наданих послуг), копія оголошення тощо.

Саме такий підхід до організації первинного обліку витрат на людський капітал дозволить сформувати на підприємстві ефективну кадрову політику, що в подальшому підвищить лояльність працівників, стане мотиваційним чинником, підвищить продуктивність та зменшить плинність кадрів.

Список використаних джерел

1. Гільorme Т.В. Організація обліково-аналітичного забезпечення управління персоналом підприємства сфери послуг / Т.В. Гільorme, Є.М. Афіміна // Економіка і фінанси. – 2018. – № 12. – С. 77-86.

2. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів : Наказ Міністерства фінансів України, від 22.11.2004 р., № 732. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04>.